

Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity v Brně

Předmět: Základy pedagogické metodologie

Vedoucí výzkumného šetření: Mgr. Mgr. Kateřina Vlčková

Datum: 2. 9. 2004

Využívají studenti gymnázia v Jevíčku při studiu cizích jazyků referenční materiály? /zpráva z výzkumu/

/Výzkumné šetření bylo prováděno v rámci fakultního projektu pro rok 2004 v kategorii B:
Strategie učení cizím jazykům jako východisko efektivního učení cizím jazykům
/deskriptivně-relační výzkumné šetření /, hlavní řešitel : Mgr. et Mgr. Kateřina Vlčková /KpD
PdF MU/, č. projektu 21/04, č. zakázky3020/

Vypracovaly:

Jitka Kročilová, UČO: 74741, AJ-FJ

Alena Kaderková, UČO: 85147, AJ-FJ

Romana Gregorová, UČO: 105325, AJ-FJ

OBSAH:

Úvod.....	3
Údaje o třídě.....	4
Hypotéza.....	4
Metodologie.....	5
Výsledky.....	5
Interpretace výsledků.....	7
Závěr.....	8

Úvod

Úvodem bychom chtěly seznámit s tím, jaké bylo téma výzkumného šetření. Tento výzkum se zaměřoval na to, jak studenti 3. ročníků gymnázií se dokáží učit cizímu jazyku, jakých používají metod, jak při učení postupují, ale také jak hodnotí práci učitelů, kteří je cizím jazykům učí.

Inventář strategií byl rozdělen do šesti částí, z nichž každá část sleduje jiné údaje: část A – paměťové strategie, část B – kognitivní, část C – kompenzační, část D – metakognitivní, část E – afektivní, část F – sociální/. Studenti měli možnost odpovídat na stupnici 1 – 5, při čemž odpověď 1 představovala odpověď: **nikdy, téměř nikdy**, 2 – **občas, obvykle ne**, 3 – **někdy, půl napůl**, 4 – **často, obvykle ano**, 5 – **vždy, téměř vždy**. Jako poslední možnost, jak na otázky odpovědět bylo: N – nevím, nedovedu posoudit, s prosbou, aby studenti této odpovědi využívali, pokud možno, co nejméně.

My se ve své zprávě budeme zabývat odpověďmi, jaké studenti uvedli na otázku č. 16 z části B, která zněla: **Používám referenční materiály /slovníky, encyklopedie, Internet apod./ a pomáhám si tak v používání daného jazyka**. Víme, že konzultace s jinými materiály, než pouze se školními učebnicemi, může studium cizího jazyka značně zjednodušit, rozšířit slovní zásobu a také znalosti gramatiky. V dnešní době Internetu, jsou to právě cizojazyčné slovníky na Internetu, které vyhledávání slovíček mohou i značně urychlit. Jestli studenti těchto možností využívají, zjistíme v následujícím výzkumu.

Údaje o třídě

V této kapitole uvedeme základní informace o třídách, ve kterých byl náš výzkum prováděn.

Dotazník zadala: Alena Kaderková

Dne:

Časové rozmezí zadávání dotazníku: 3 vyučovací hodiny /8.00 – 10.15 hod/

Doba vyplnění dotazníku: 45 minut

Název školy: Gymnázium Jevíčko

Adresa školy: A. K. Vitáka, Jevíčko

Specializace školy: všeobecné a humanitní gymnázium

Třídy: všeobecné: septima a 3.B, humanitní: 3.A

Počet žáků ve třídách: celkem 60 / z toho dívek: 46, hochů: 14/

Cizí jazyky, jež se učí: angličtina, němčina, latina, francouzština

Atmosféra ve třídě během zadávání dotazníku byla vynikající, studenti většinou projevovali zájem.

Hypotéza

Téma výzkumné otázky už jsme uváděli výše. Nyní se zaměříme na stanovení hypotézy.

Nás zajímalo, jak jsou na tom s používáním referenčních materiálů při studiu cizích jazyků jednotlivé třídy, ve kterých byl dotazník zadáván. Podle zběžného prohlédnutí odpovědí na výzkumnou otázku by se mohlo zdát, že humanitně zaměřená 3.A je na tom s používáním referenčních materiálů lépe než zbylé 3.B a septima.

Naše hypotéza tedy zní: **Humanitní třída 3.A využívá více referenčních materiálů než všeobecné třídy 3.B a septima.**

Zda se naše hypotéza potvrdí či ne ukáží až následující propočty.

Metodologie

Sběr dat byl proveden metodou dotazníku, který studenti měli za úkol vyplnit. Byly vyplňovány pouze studenty třetích ročníků gymnázií. Poté byly data z dotazníků zapsány do tabulky, která obsahovala název školy, pohlaví, třídu a odpovědi studentů na jednotlivé otázky.

Na samotné propočty a vypracování dat z tabulky jsme použily statistickou metodu aritmetického průměru a ostatních středových hodnot pro vyjádření četnosti : modu a mediánu.

Výsledky

Počet vyplněných dotazníků /rozdělení podle jednotlivých tříd/:

3.A – 25 studentů / z toho 5 chlapců a 20 dívek/

3.B – 16 studentů / z toho 2 chlapci a 14 dívek/

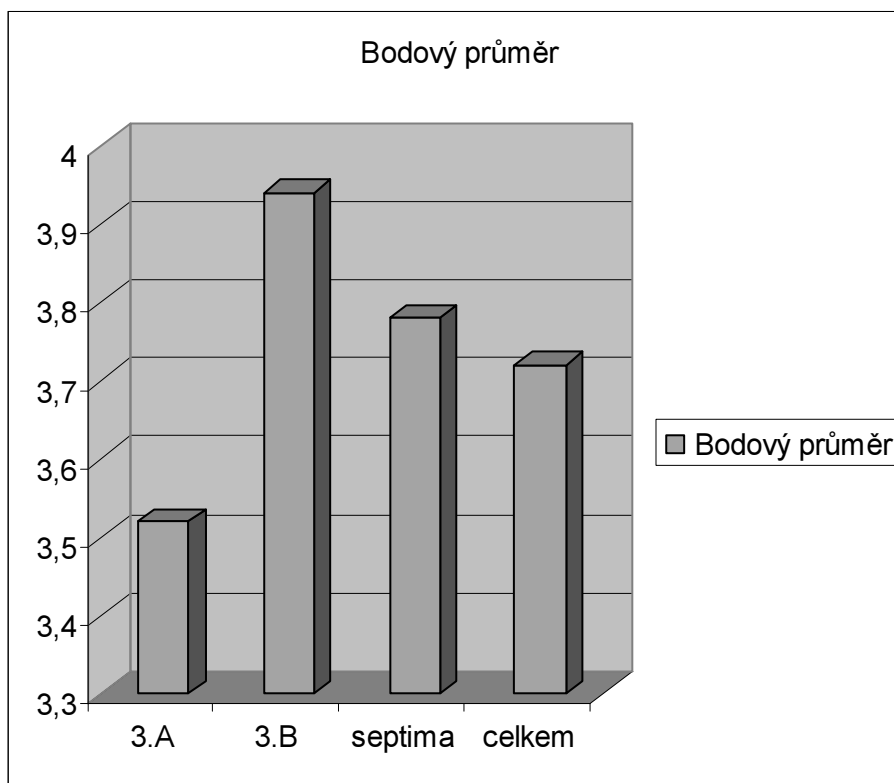
septima – 19 studentů / z toho 7 chlapců a 12 dívek/

Bodový průměr, jakým studenti hodnotili používání referenčních materiálů:

Třída	Bodový průměr na škále
3.A	3,52

3.B	3,94
septima	3,78
celkem	3,72

Následující graf pak zobrazuje srovnání bodového průměru:

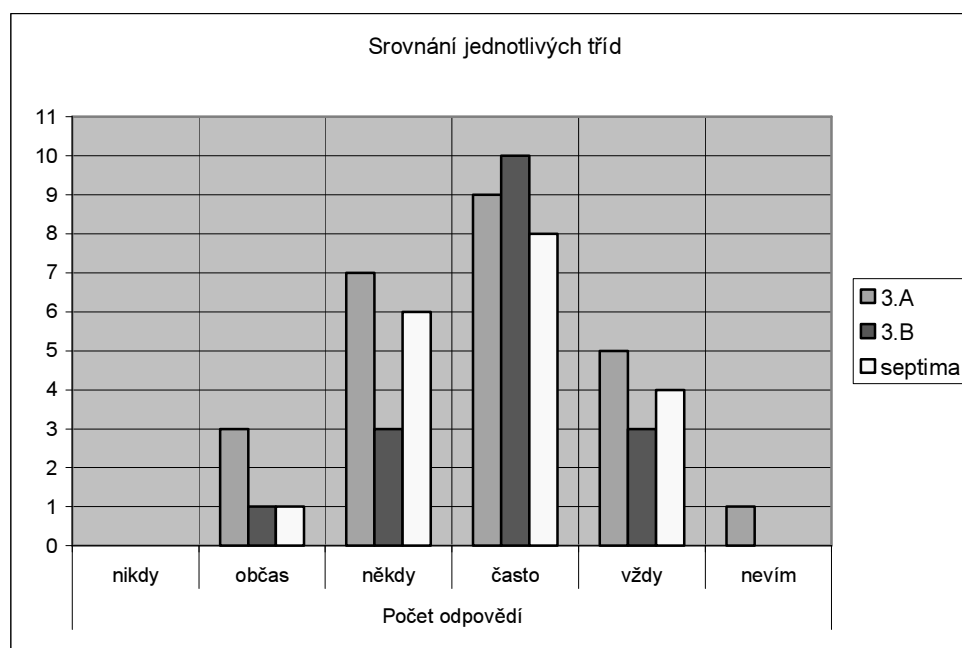

Další tabulka zobrazuje, jak studenti na otázku č. 16 z části B odpovídali a jaká byla nejčastější odpověď / tedy jaký byl modus/ a jaká byla střední bodová hodnota /tedy medián, který rozděluje údaje na tzv. „horní polovinu“ a „dolní polovinu“ a od aritmetického průměru se odlišuje zejména tím, že není až tak citlivý na odchylky v údajích a není to desetinné číslo/.

Třída	Počet odpovědí					
	1 - nikdy	2 - občas	3 - někdy	4 - často	5 - vždy	N - nevím
3.A	0	3	7	9	5	1
3.B	0	1	3	10	3	0
septima	0	1	6	8	4	0

Když si tabulku pořádně prohlédneme, už na první pohled je vidět, že modus i medián pro všechny tři třídy je **4**, při čemž minimální hodnota je **2** a maximální **5** /platí rovněž pro všechny tři třídy/.

Grafické zpracování tabulky vypadá následovně:

Na výše uvedeném grafu vidíme, že odpověď **nikdy**, **téměř nikdy** nepoužil ani jeden student ze všech tří zkoumaných tříd. Odpověď **občas**, **obvykle ne** zvolilo nejvíce studentů ze 3.A. Stejně je tomu u používání referenčních materiálů **někdy**, **půl napůl** /opět vede 3. A/.

Jiná je situace u odpovědi č. 4: **často**, **obvykle ano** používám referenční materiály /zvolilo ji nejvíce studentů ze 3.B/. Poslední dvě možnosti, jak odpovědět **/vždy**, **téměř vždy** a **nevím**/ zvolilo opět nejvíce studentů ze 3.A.

Interpretace výsledků

Naše hypotéza, že humanitně zaměřená 3.A více používá referenčních materiálů než zbývající všeobecné 3.B a septima se nepotvrdila. Jak můžeme vidět, pokud si prohlédneme bodové průměry. Samozřejmě k jednoznačnému (ne)potvrzení by bylo třeba provést odpovídající statistické testy.

Nejlépe je na tom s používáním referenčních materiálů 3.B, jejíž bodový průměr byl **3,94**, což znamená, že studenti využívají pomocné materiály *často*. Hned za 3.B následovala septima s bodovým průměrem **3,78**, tedy opět: studenti využívají referenční materiály *často*. Pravděpodobně ne dostatečně (statisticky) odlišný by byl i výsledek u 3.A - avšak s nejhorším bodovým průměrem **3,52**.

Celkový průměr /tzn. průměr všech tří tříd dohromady/ byl **3,72**. Tedy i celkově studenti využívají referenčních materiálů *často*.

Závěr

Z toho, co jsme v našem výzkumu zjistili, je podle nás zřejmé, že studenti bez rozdílu na zaměření svého studia /humanitní či všeobecné/ využívají referenční materiály dá se říci na stejné úrovni tedy bez větších rozdílů.

Studenty zřejmě zajímají doplňkové materiály, kterými mohou vylepšit efektivitu svého vzdělávání a jsou si vědomi, že jen tak dosáhnou lepších výsledků. Zřejmě to ovlivnil i fakt, že gymnázium v Jevíčku je jazykově zaměřené. Jsme přesvědčeny, že situace na gymnáziích s jiným zaměřením než jazykovým, by byla patrně jiná.

Možná, že šikovněji položená otázka v dotazníku by odhalila, jak jsou na tom studenti s využíváním služeb Internetu. Máme za to, že Internet na gymnáziích není ještě využíván tak, jak by mohl být a během vyučovacích hodin téměř vůbec. Také jazykové laboratoře jsou zřejmě ještě pořád hubdou budoucnosti. Studenti spíše sáhnou po přístupnějších vázaných slovnících či encyklopediích. Orientace v nich je však mnohem zdlouhavější. Určitá modernizace v této oblasti, by se určitě odrazila i na odpovědích studentů, kteří by, zdá se, mohli odpovídat, že referenční materiály používají *téměř vždy*.